

Gwers 13 – Joshua a brwydr Jericho

Nodiadau Cefndir i'r Athro

Joshua 1:1–6; 6:1–20

Symudwn o'r Pentateuch, pum llyfr cyntaf Y Beibl, i ddeuddeg o lyfrau hanes, gyda Stori Duw yn symud o goncwest Gwlad yr Addewid, drwy gyfnod dirywiad y frenhiniaeth, i'r gaethglud o dan bwerau estronol, ac i ddychweliad y genedl Iddewig o'r Gaethglud. Er iddo arwain y genedl o'r Aifft a threulio dros ddeugain mlynedd yn crwydro'r anialwch, ni chafodd Moses fynd drosodd i Wlad yr Addewid (Deut. 34:1–5). Ond, fel pob arweinydd da, roedd Moses wedi sicrhau olynnydd iddo, sef Joshua fab Nun, gŵr yn "llawn o ysbryd doethineb, oherwydd yr oedd Moses wedi gosod ei ddwylo arno; felly gwrandawodd yr Israeliaid arno yntau, a gwneud fel yr oedd yr ARGLWYDD wedi gorchymyn i Moses" (Deut. 34:9). Yn wahanol i Moses, ei fentor, caiff Joshua groesi i Wlad yr Addewid, y tir yr oedd Duw wedi ei addo i Abraham a'i ddisgynyddion ganrifoedd ynghynt. Y mae'r llyfr sy'n dwyn enw Joshua yn adrodd yr hanes am oresgyniad a rhannu'r wlad rhwng deuddeg llwyth Israel, yn dwyn enwau meibion Jacob. Joshua yw arwr mawr y llyfr.

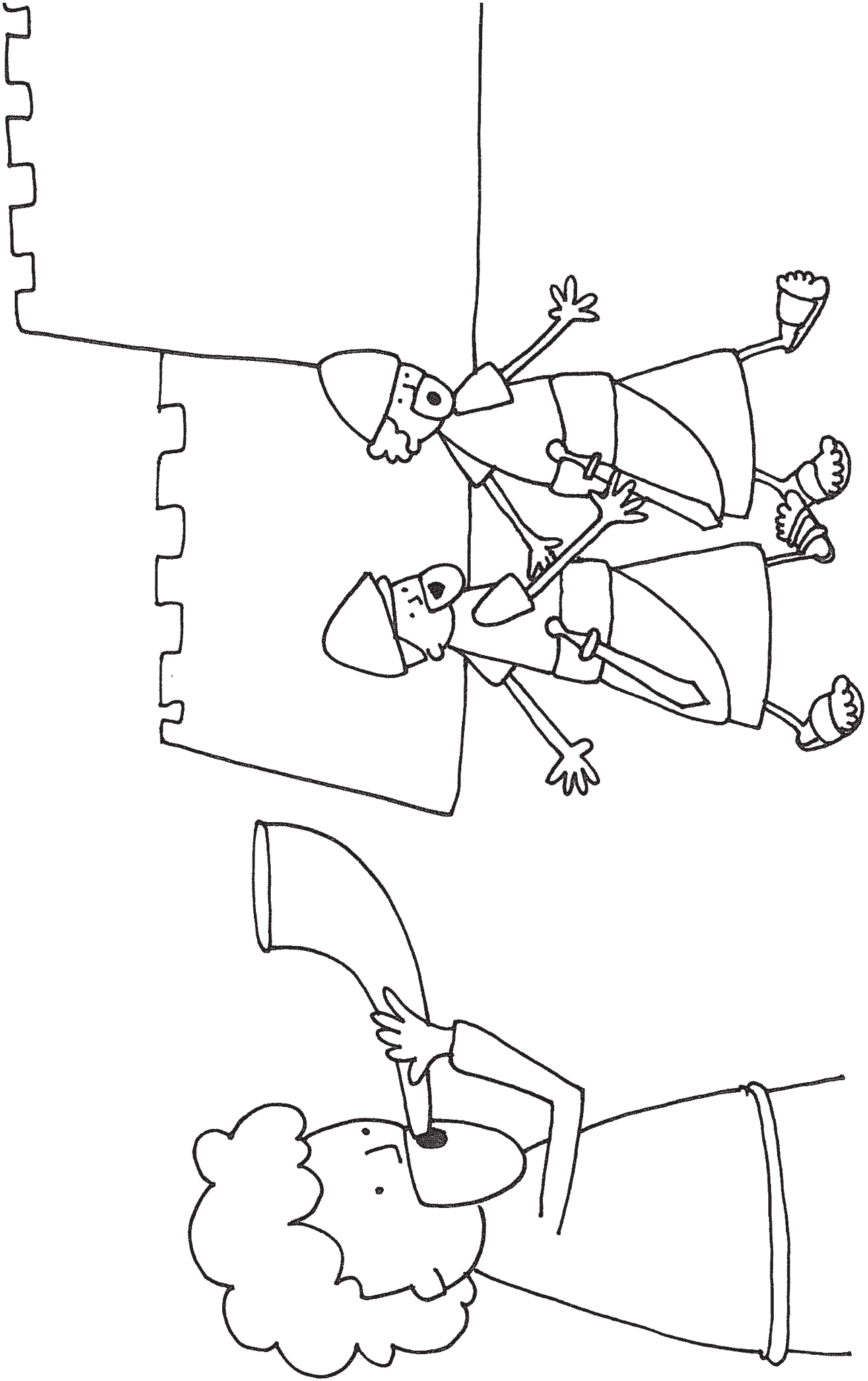
O dan arweiniad Moses roedd y genedl wedi cyrraedd ffin Gwlad yr Addewid, yn agos i afon Iorddonen. Anfonodd Moses un dyn o'r deuddeg llwyth i ysbïo'r wlad (Numeri 13); yn eu mysg yr oedd Joshua. Dychwelodd yr ysbïwyr ac adrodd fod y wlad "yn llifeirio o laeth a mêl" a dygasant beth o'r ffrwyth gyda hwy. Dywedasant hefyd fod "y bobl sy'n byw yn y wlad yn gryf; y mae'r dinasoedd yn gaerog ac yn fawr iawn" (Numeri 13:27–28). Cododd y newyddion am y bobl ofn ar yr Israeliaid ac aethant at Moses ac Aaron a dechrau grwgnach a dweud, "Pam y mae'r ARGLWYDD yn mynd â ni i'r wlad hon lle byddwn yn syrthio trwy fin y cleddyf, a lle bydd ein gwragedd a'n plant yn ysbail? Oni fyddai'n well inni ddychwelyd i'r Aifft?" (Numeri 14:3).

Cymrodd Joshua fantell Moses ac wedi ceisio arweiniad Duw anfonodd swyddogion a gorchymyn i'r bobl, "Darparwch i chwi luniaeth, oherwydd o fewn tridiau byddwch yn croesi'r Iorddonen ar y ffordd i feddiannu'r wlad y mae'r ARGLWYDD eich Duw yn ei rhoi'n etifeddiaeth i chwi." (Joshua 1:11). Fel y gwahanodd dyfroedd gwlypdir Yam Suph (gwers 12), gwahanwyd dyfroedd yr Iorddonen i alluogi i'r bobl groesi, gan gario Arch y Cyfamod yn cynnwys llechi'r Deg Gorchymyn.

Y ddinas gaerog gyntaf i'w goresgyn oedd Jericho, gyda mur uchel yn ei hamgylchynu fel na allai neb fynd i mewn nac allan ohoni ac nad oedd modd ei dymchwel. Ond yr oedd Duw gyda Joshua a gorchynnodd i'r fyddin gerdded o amgylch y ddinas unwaith y dydd am chwe diwrnod tra chwythai'r offeiriad drympedi a wnaed o gyrrn defaid. Yna, ar y seithfed diwrnod roeddent i gerdded o amgylch y ddinas saith waith. Ar y seithfed cylch o'r ddinas, ar ôl i'r offeiriaid chwythu'r trympedi, roedd y bobl i floeddio. Gwnaed hynny ac ar floedd y bobl syrthiodd mur y ddinas ac aeth byddin Joshua i mewn a'i meddiannu. Y mae cwmp Jericho yn un o'r digwyddiadau mwyaf nodedig yn y Beibl, ond rhaid cofio bod hynny, fel concro'r wlad, yn waith Duw.

Jericho

Dinas heb fod ymhell o afon Iorddonen, ac ychydig i'r gogledd o'r Môr Marw. Yn un o'r dinasoedd hynaf yn y byd, gyda thystiolaeth fod trigolion yno yn 7000 CC. Saif 800 troedfedd islaw'r Môr Marw, gyda'r tymheredd addas ar gyfer tyfu palmwydd, ac oherwydd hynny gelwid hi "dinas y palmwydd".

Cerddodd pobl Dduw o gwmpas dinas Jerico. Roedd y waliau'n gadarn – doedd dim ffordd i mewn. Cerddodd pobl Dduw o gwmpas bob dydd am chwe diwrnod. Beth wnaethon nhw ar y seithfed diwrnod? Beth ddigwyddodd wedyn?

Diolch Dduw am ddangos dy bŵer i bobl Dduw amser maith yn ôl.
Diolch nad wyt wedi newid, rwynt yn dal yr un mor bwerus heddiw. Amen.

Gwers 13 – Josua a Brwydr Jericho

Waliau Jericho | Beibl Newydd y Plant tud. 50

(Josua 6:1–20)

Gwers 13

Josua a brwydr Jericho

BEIBL GWEITHGAREDD Y PLANT DAN/DROS 7 oed

Josua a brwydr Jericho tud 58

BEIBL LLIW STORI DUW

Buddugoliaeth yn Jericho tud 74

BEIBL BACH STORI DUW

Arweinydd milwrol tud 108

BEIBL NEWYDD Y STORIWR

Y Waliau'n Disgyn tud 38

BEIBL LLIW Y PLANT

Buddugoliaeth Jericho tud 94

BEIBL NEWYDD Y PLANT

Waliau Jericho tud 50

BEIBL BACH I BLANT

Josua'n Ennill y Frwydr tud 138

Y BEIBL I BLANT mewn 365 o storïau

Gorchymyn rhyfedd (79) tud 94

BEIBL LLIW Y TEULU

Josua'n Ennill y Frwydr tud 138

Amser Chwarae

Gosodwch y plant mewn rhes hir, gydag oedolyn yn y blaen a dechreuwch orymdeithio o amgylch yr ystafell. Wrth i'r arweinydd newid y symudiadau, mae'n rhaid i'r plant gopiö. Cewch neidio, sgipio, clapio wrth gerdded, cerdded ar flaenau'r traed, brasgamu.

Mae'r gêm hon yn annog y plant i wylïo'n ofalus a bod yn ufudd mewn ffordd hwyliog.

Cyflwynwch y syniad bod Duw wedi rhoi pobl i'n 'harwain' mewn gwahanol sefyllfaoedd, e.e. dad sy'n ein harwain ar ein gwylïau oherwydd mae ganddo fap, ac mae'n gwybod pa ffordd i fynd. Neu, mam sy'n 'arwain' yn yr archfarchnad oherwydd mae'n gwybod ble mae'r bwyd yn cael ei gadw.

Amser Stori

Bydd angen *Beibl Newydd y Plant*, swp o hen focsys, cylchoedd o bapur, siswrn a tâp- selo.

Darllenwch yr hanes o'r Beibl Plant. Gofynnwch i'r plant i'ch helpu i ddweud yr hanes eto, y tro yma gan actio. Rhowch hanner cylch i bob plentyn gan ddangos sut i'w blygu i greu siâp côn, wedyn, rhoi tâp arno i'w ddal – dyma drympedi'r Israeliaid!

Gosodwch y bocsys mewn cylch ar y llawr – dyna waliau Jericho. Atgoffwch y plant bod Duw wedi dweud wrth Josua i arwain y bobl o amgylch waliau Jericho saith gwaith, felly wrth gerdded o amgylch y 'waliau' anogwch y plant i chwythu'r utgyrn gan floeddio'r gair 'Un'. Yr ail waith, cewch floeddio'r gair 'Dau' ac yn y blaen nes eich bod wedi cerdded o amgylch saith o weithiau.

Atgoffwch y plant bod waliau Jericho wedi disgyn ar sŵn yr utgorn. Trafodwch gyda'r plant y rheswm pam y disgynnodd y waliau, sef bod Duw ar waith a bod Josua'n ufudd iddo.

Er bod cynllun Duw'n edrych braidd yn rhyfedd, roedd Josua'n gwybod ei fod yn well ymddiried yn Nuw a gwrando arno. Roedd Duw wedi addo y byddai'n gofalu am Josua a'i bobl ac roedd Josua'n ei gredu. Mae Duw'n addo gofalu amdanom ninnau hefyd, ac mae'n dda i ni gredu a gwrando ar Dduw fel gwnaeth Josua.

Cân

Dewiswch symudiad i ddefnyddio bob tro y byddwch yn dweud, 'Mae Duw gyda ni!' e.e. pwyntio i fyny, gafael dwylo a chodi bodiau. Cewch ddefnyddio unrhyw dôn syml sy'n gyfarwydd i'r plant.

Ble bynnag yr awn, beth bynnag a wnawn,

Mae Duw gyda ni!

Yn y parc, neu yn y sŵ,

Mae Duw gyda ni!

Ar ben fy hun, gyda ffrindiau,

Mae Duw gyda ni!

Os yn hapus, neu'n drist,

Mae Duw gyda ni!

Ble bynnag yr awn, beth bynnag a wnawn,

Mae Duw gyda ni!

Eto, cewch ofyn i'r plant i awgrymu llefydd y byddant yn debygol o fod yn ystod yr wythnos, a cheisio eu cynnwys yn y gân.

Crefft

Llyfr Crefftau Stori Duw i blant dan 5 oed t.67-69

Adnoddau Ychwanegol

Crefft

Llyfr Crefftau Stori Duw i blant dan 5 oed t.67-69

Gwerslyfrau Golau ar y Gair

Josua yr arweinydd newydd

Taflenni gwefan amserbeibl.org

Cyfres C - Josua

Cyfres DVD Stori Duw

Stori 12: Brwydr Jericho

Cwis a Chwilair

Llyfr Cwis Cynta i Ateb, tud 282

Cyfres PowerPoints Beibl Bach i Blant

Cyflwyniad 15: Josua'n ennill y frwydr

Llyfrau Stori

Cerdded o gwmpas y muriau gyda Josua

Josua, yr arweinydd dewr

